

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
Uzasadnienie cezury	10
Problem perspektywy badawczej: jak zdefiniować zjawiska dysfunkcyjne?	23
Ramy analityczne: metafora zgniłych jabłek	32
Dylematy terminologiczne	40
Cele i struktura pracy	42
Materiał empiryczny	45
Podziękowania	46
Rozdział 1	
Zgnile jabłka – dysfunkcyjne jednostki w Służbie Bezpieczeństwa ...	47
Niewłaściwe kontakty z agenturą	50
Defraudacje funduszu „O”	62
Skrzynki pełne zgniłych jabłek – sprawy paszportowe	71
Wykorzystywanie stanowiska służbowego i inne nadużycia	83
Praca w SB jako pole przysług i nadużyć	84
Domki letniskowe – nieformalny przywilej esbeckich elit	90
Banalna zapobiegliwość, banalne słabości	99
Dysfunkcja sfunkcjonalizowana? Alkoholizm i pijaństwo w SB	102
Skala pijaństwa i alkoholizmu: problem ciemnej liczby	105
Alkohol w działaniu: przypadki błahe	107
Alkohol w działaniu: kariery esbeckie Czesława Wojtali i Antoniego Ciurusia	109
Niepowodzenia w walce z alkoholem w resorcie – próba wyjaśnienia ...	119
Nieobyčajność i nieprawomyślność esbeków	125
Ucieczki i zdrady funkcjonariuszy	132
Zgnile jabłko niszczy skrzynkę – sprawa Eligiusza Naszkowskiego	149
Inne dysfunkcje jednostkowe	165

Samobójstwa	165
Kobiety w resorcie	170
Skala występowania zgniłych jabłek	172
Rozdział 2	
Więcej zgniłych jabłek – grupowy i sieciowy aspekt dysfunkcji	176
Sieci klientelistyczne w resorcie	178
Radomski „folwark” płk. Mariana Mozgawy	180
Sieci i koterie a konflikty	192
Patronaż sowiecki?	196
Esbecki nepotyzm	198
Nadużycia ponadjednostkowe – przypadki proste	205
Nadużycia ponadjednostkowe – przypadki złożone. <i>Casus</i> afery paszportowej w katowickiej KW MO	213
Brudne wspólnoty	218
Pieczeniarze wokół przedsiębiorstwa „Legpol”	219
<i>Milieu</i> Norberta Petersa	222
Sprawa Jana Załuski	231
Rozdział 3	
Zepsute skrzynki – struktury organizacyjne a mechanizmy dyscyplinowania i funkcjonowanie Służby Bezpieczeństwa	235
Zarząd Ochrony Funkcjonariuszy	235
Okoliczności powstania – gra wokół śmierci ks. Jerzego Popiełuszki? ...	237
Struktura, kadry i formalne uprawnienia	239
Skuteczność i funkcjonowanie	243
Główny Inspektorat Ministra Spraw Wewnętrznych	258
Kadry, struktura i zadania	258
Skuteczność	261
Pozostałe struktury dyscyplinujące w MSW	265
Kontrola PZPR	265
Pion polityczno-wychowawczy	272
Sądy honorowe	276
Zewnętrzne instytucje kontrolne wobec dysfunkcji w MSW	283
Najwyższa Izba Kontroli	283
Oficjalne media	285
MSW jako zaborcza instytucja: uzupełnienie systemu kontroli?	287
Procedura karania i nagradzania	302
Nakładanie się kompetencji	309
Dekonspiracje jako słabość struktury organizacyjnej	316

SB w strukturach subwojewódzkich	320
Mierniki sukcesu operacyjnego w SB	326
Prace Komisji ds. Usprawnienia Organizacji Pracy i inne inicjatywy związane z kryteriami efektywności pracy operacyjnej	328
Ilość vs. jakość	335
Mierniki sukcesu a fikcje operacyjne	339
Inne dysfunkcje organizacyjne	348
Inflacja normatywów	348
Praca pionów pomocniczych	350
Informatyzacja resortu	352
Struktury zbędne?	354
Rozdział 4	
Złe powietrze – dysfunkcyjne otoczenie	356
„Klerykalizm” i „religianctwo” wśród funkcjonariuszy	356
Skala i obszary występowania „religianctwa”	360
Przypadki zdemaskowanych esbeków	363
Stosunek esbeków do morderstwa ks. Jerzego Popiełuszki	372
Zamęt w karnawale – próba stworzenia związków zawodowych w MSW w 1981 roku	374
Pierwsze pomysły utworzenia resortowych związków zawodowych ...	375
Ogólnopolski Komitet Założycielski ZZFMO	379
Demoralizujący stan wojenny?	387
Presje materialne i konsumpcyjne	398
Czynniki strukturalne: rozwój sektora nieuspołecznionego, względna pauperyzacja funkcjonariuszy i działania „racjonalizatorskie” ekipy gen. Kiszczaka	412
Wakaty i zwolnienia na własną prośbę – pośredni wskaźnik presji ekonomicznej	424
Rok 1989 – tonący okręt?	432
Podsumowanie	438
Aneks	451
Oficjalne przyczyny zwolnień z resortu a sprawy dyscyplinarne. Uwagi metodologiczne	453
Wykaz skrótów	462
Bibliografia	467
Indeks osób	489